

NAŠA MOČ

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA.

Izhaja vsak petek.

Uredništvo
upravnništvo
Kopitarjeva
ulica št. 6.

Naročnina znaša:

celoletna . . . K 4.-
poluletna . . . „ 2.-
četrtna . . . „ 1.-
Posamezna št. „ 0.10

Št. 22.

V Ljubljani, dne 26. aprila 1912.

Leto VII.

Veliko, močno, neugnano sovraštvo proti liberalizmu!

(Iz govora dr. Kreka na občnem zboru Avstrijske kršč. tobačne delavske zveze, skupina Ljubljana.)

Poslanec dr. Krek izvaja med drugim:

Pred vsem opozarjam na tiste, ki niso v nobeno strokovno organizacijo vpisani. Takih je še precej. Če pride k meni kak tak ali k kakemu drugemu našemu poslancu, mu povem, da za takega ne storim nobene stopnje, da zanj ne napravim nobene stvari. Kakor delamo poslanci, ravno tako postopajte Vi s takimi ljudmi. To ni Vaš tovariš, če še tega ne stori, da bi bil član kake delavske strokovne organizacije. Ne govorite in ne občujte z njim.

Veseli me, ker med Vami od leta do leta napreduje in se množi zavednost. Trezne sodbe je med Vami vedno več; kakor tudi razuma in treznega preudarka.

Tretja reč, ki me je zelo razveselila je pa, da je prišlo tudi več moških v našo sredo in da se je tudi tam pričel led tajati. Naj tudi med moškimi delavci napreduje naša organizacija.

Zdaj pa nekaj splošnih reči. Ni še dolgo, ko je obravnaval državni zbor postavilo, da bi smela samo država kopati premog. Ob tej priliki se je pokazalo, da je še precej poslancev, zlasti liberalnih, ki sodijo, da ne sme država imeti nobenih podjetij. Ta misel je zvezana s tistimi liberalnimi načeli, proti katerim se z vso silo borim in se bom boril, dokler bom živel. Nemški liberallec Günther je ob priliki tudi govoril o tobačnih tvornicah in izvajal, kako da je na Nemškem vse bolje izpeljano. V Nemčiji namreč nimajo tobačnega monopola, marveč je naložen na tobak le davek, prodaja je pa prosta. Günther je tudi omenjal delavstvo in pa trafikante. Güntherja smo sicer zavrnili, a stvar je le zelo nevarna.

Ko je prvič nastopila ljudska zbornica, je pri vladi kazalo, da ima smisel pokazati skrb za ljudstvo in da se poddržavijo na primer premogokopi. Takrat je ta misel zmagovala. Zdaj, ko je dobil liberalizem več moči, ta misel peša. Vlada je še leta 1908 predlagala, da prevzame država lahko vse rudarske prostoslede po treh letih, če jih lastniki v treh letih ne prično izkoriščati, v sedanji postavi pa šele po

desetih letih. Misel poddržavljenja je padla. Vsak liberallec zavzema stališče, da naj bi država nalagala samo davke in opravljala varnostne policijske posle, a vse proizvodnje, železnice itd. naj bi bilo v rokah zasebnikov. Vsi liberalni listi zato strašno zabavljajo, kako da je po državnih podjetjih vse za nič. In nevarnost obstaja, da pridemo do tega, da država opusti svoj tobačni monopol in prepusti izdelavo tobaka zasebnim špekulantom, na tobak pa naloži velik davek.

Opozarjam zato:

Po državnih podjetjih ne smemo gledati le slabih, marveč tudi dobre stvari. Ne smemo se zaviti v tisto črnogledost, ki vidi le slabo. Liberallec to sprejme in po svojem časopisju pritiska na to, da bi vlada opustila svoja podjetja.

To je pa velika nevarnost in zato prosim, ne glejte le slabih, ampak tudi dobre stvari.

Imejte vedno kot svoje živo prepričanje, da je največji vrag liberalna misel, ker ta dela le to, kar škoduje ljudstvu. Ni hujšega sovražnika ljudstva, kakor liberalizem. Kamorkoli pogledamo, vidimo, da kamorkoli sega vpliv liberalizma, škoduje le ljudstvu. To nas uči strašna nesreča ladje »Titanica« to nas uči tudi zgodovina stavke na Angleškem. Liberalizem podira srečo, mir, zadovoljnost. Socialno demokratska stranka zato ni delavska stranka, ker gre tolikrat z liberalci, to ljudstvu škodljivo stranko.

Ustrašil sem se, ko sem čul v državni zbornici, v ljudski zbornici, razvijati načela, da naj bi opustila država tobačne tvornice. Naj država tvornice opusti, kako bodo živele delavke in delavci! Osobito delavke! Saj veste, kako drugod izrabljajo žensko! Konkurenca bi bila večja. Misel sama je s stališča državnih financ izpeljiva. To niso mraške sanje. Za Güntherjem stoje bogataši, ki komaj čakajo, kdaj da bi pograbilo izdelovanje tobaka. Če ne bo delavstvo držalo skupaj, pride čas, ko je mogoče, da se to izpelje.

»Moj sin Manuel, gospod.«

»Zakaj prepusti mladi, krepki mladenič očetu dvakratno nevarno vožnjo čez deročo reko?« vpraša kralj.

Ko sem začul iz daljave, da trobentata, sem ga odposlal v pol ure oddaljeno vas Carmono, da prinese živila. Znal sem, da je v sosednjih gozdech velik lov, zato sem hotel pogostiti tiste, ki so se morebiti izgubili. Manuel je moral napraviti težavnejšo in nevarnejšo pot, kakor jaz in čudim se, ker se je že vrnil. Manuel je srčen deček, ki bi bil takoj skočil v reko, če bi bil videl, da se nahajam jaz ali vi v nevarnosti.

»Tvoj sin mi je ravno tako všeč, kakor mi tudi ti dopadaš. A kako se zveš?«

»Juan Pasqual.«

»Dobro, Juan Pasqual! Gotovo si že uganil, da sva plemiča in kraljeva služabnika, ki morata biti v teh nevarnih dneh precidna, a s polnim zaupanjem sprejmeva tvojo gostoljubnost.«

Juan Pasqual se je le smehljaj in se tujcema globoko poklonil. Peljal ju je v svojo najboljšo sobo. Miza je bila z jedili bogato pokrita, na ognjišču je plapolal visok ogenj. Pasqual je mislil na najvažnejše stvari v takih okoliščinah, na mrz in na lakoto.

»Če milostljiva gospoda želita, vama lahko postrežem s suho obleko, ki je seveda iz slabega blaga napravljena, z obleko, ki jo nosiva z Manuelom le ob praznikih.«

Vse, kar je delavstvo doseglo, se, če se to zgodi, lahko izpodmakne in pade.

Kar je delavstvo po tobačnih tvornicah doseglo, je doseglo po organizaciji delavstva in pa vsled kontrole javnosti.

Günther je tudi želel, da naj bi se trafike odpravile in da naj bi se tobačni izdelki prosto prodajali. Liberallec nima srca za vdove in sirote ubogih državnih uslužbencev, ki imajo zdaj mal zaslužek po trafikah.

Smisla za majhne ljudi liberallec nima in ga nikdar imel ni in ga ne bo imel. Živeti hočemo mi za največjega reveža. Zanimati se moramo za to, kako revež živi. Tako uči in tak je duh krščanstva.

Nesite s seboj s tega shoda: Veliko, močno, neugnano sovraštvo proti liberalizmu! (Živahno odobravanje in ploskanje.)

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Gospodu Miroslavu Malovrhu, glavnemu uredniku »Slovenskega Naroda«. Vaš list je popolnoma nasedel nezanesljivim Vašim idrijskim dopisnikarskim čenčam, ki čenčajo v svojih dolgovoznih dopisih iz Idrije, da je gospod Kanduč pisal našemu listu gotove članke. Kanduč jih ni niti pisal, niti inspiriral, kar vzemite na znanje in postopajte tako, kakor morate kot časnikar po tej naši uradniški izjavi postopati!

Denuncijantje.

»Slov. Narod« je dne 17. t. m. v nekem dopisu iz Idrije podtikal, da je pisar Iv. Kanduč uradne spise izdajal državnemu poslancu Jos. Gostinčarju. Dopisnik je vedoma neopravičeno obdolžil Kanduča iz denuncijantskega namena, ker mu je hotel škodovati in iz nevoščljivosti, ker naprednjaki med mladino nimajo kaj dosti vrednega. Z Dunaja smo dobili naslednjo

izjavo.

Z ozirom na notico v »Slov. Narodu« izjavljam, da nisem dobil od gospoda Kanduča nikdar kakega uradnega spisa v roko. — Josip Gostinčar, Dunaj, 18. aprila 1912.

Na smrt obsojeni kralj.

(Zgodovinska povest.)

(Dalje.)

Kmečko oblečeni 40 do 50 let stari mož je sedel v čolnu in vesljal z močjo, hladnokrvno in spretno skozi visoke, divje valove. Čoln se je približal nasprotnemu bregu počasi med stoterimi nevarnostmi, mirno a gotovo, tako da se je brodniku v vseh telesnih vajah mojstrsko izurjeni kralj le čudil. Ko zadene čoln na breg, skoči iz njega brodar s tisto varnostjo in gibčnostjo, ki diči vse hribovce. Ko potegne čoln z vrvjo popolnoma k bregu, reče:

»Gospoda, brez skrbi stopita v čoln!«

»In nanja konja?« vpraša kralj.

»Lahko za nami plavata. Uzde kratko zvežita tako, da moreta moleti glavi iz vode. Brez vsake nevarnosti tako preplavata reko.«

Don Pedro in Fernando ubogata, kar jima svetuje brodnik in res brez vsake nesreče, dasi v veliki nevarnosti prispejo onstran reke.

Drzni brodar prime uzdi obeh konj, ki se treseta strahu in ju vodi po precej gladki stezi h koči. Don Pedro in Fernando mu sledita brez strahu.

Mladenič kmečko oblečen jim hiti nasproti, spoštljivo pozdravi gosta in vodi konja v hlev.

»Kdo je mladi mož?« vpraša kralj.

»Če to želiva. Mislim, da. Z veseljem sprejmeva tvojo ponudbo. Hitro obleko, ker rad priznam, da me z jedili pokrita miza tudi zelo mika.«

Juan Pasqual je odprl malo sobo, kjer sta stali dve postelji in kjer je gorel ogenj. Iz omar je vzel nekaj obleke in perila, jo položil na dva stola in pustil gosta sama. Lovca sta se hitro preoblekla.

»No, Fernando, kako meniš, ali bi bila bolje sprejeta, če bi bil povedal, kdo da sem?«

»Najin gostitelj bi morebiti bolj spoštljivo postopal, a gotovo manj prisrčno.«

»Ravno ta prisrčnost mi ugaja. Ob svojih izletih, ko me niso poznali, sem dobil že marsikak dober svet, nikdar pa ne od tistih, ki se kraljem le hlinijo. Hočem, da mož čisto prosto govori.«

»To ne bo težavno, milostljivi gospod. Mislim, da ste o resnicoljubju najinega gospodarja lahko prepričani. O Vaši Visokosti itak ne more drugega kakor dobro govoriti.«

»Hočem čuti«, odgovori nekako dvomljivo Don Pedro.

Ko sta se kralj in njegov spremljevalec preoblekla in se dovolj nasmejala svoji izpremenjeni zunanosti, sta se podala v sosedno sobo, kjer je bila večerja že pripravljena in ju je čakal Pasqual s svojo ženo in svojim sinom.

»Kaj pa to«, vpraša kralj. »Vidim, da je samo za dve osebi miza pripravljena?«

**Najboljša, najsigurnejša
prilika za štedenje!**

**Denarni promet
l. 1910. čez 87 milijonov K.
Stanje vlog čez 21 milijonov K.
Lastna glavica
■ K 608.996.84. ■**

**Ljudska
posojilnica**

registr. zadruga z neomenjeno zavezo
Miklošičeva cesta 6
prilicje v lastni hiši nasproti
hotela „Union“ za franc. cerkvijo

prejema

hranilne vloge

vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1 ure
pop. terjih obrestuje **4 1/2 %** brez
po kakega odbitka,
tako da prejme vložnik od vsakih

100 kron čistih 4.50 na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da
bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po
pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolago.

Fran Povše, komercialni svetnik, vodja, graščak, drž. in dež. posl. predsednik; **Josip Šiška**, stolni kanonik, podpred.; **Odborniki: Anton Belec**, posest., podj. in trg. v St. Vidu n. Lj.; **Dr. Josip Dermastia**; **Anton Kobi**, pos. in trg., Breg pri Borovni.; **Karol Kauschegg**, velepos. v Ljubljani; **Matija Kolar**, stolni dekan v Ljubljani; **Ivan Kregar**, svetnik trg. in obrt. zbor. in hišni posest. v Ljubljani; **Fran Lesković**, hišni posest. in blag. „Ljudske posojil.“; **Ivan Pollak ml.**, tov.; **Karol Pollak**, tovarnar in posestnik v Ljubljani; **Gregor Šibar**, župnik v Rudniku.

Priporočajte povsod „Našo Moč“!

Patniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
Simona Kmetek
v Ljubljani Kolodvorske ulice 28.
Kakovostna Pojasnila daje se brezplačno.

Priporočamo domačo trgovino z oblekami

Maček & Komp.

Franca Josipa cesta št. 3.

Založniki c. kr. priv. južne železnice.
Solidna postrežba! Znižane cene!

**Bogata zaloga ženskih ročnih del in
zraven spadajočih potrebščin.**

F. Meršol, LJUBLJANA
Mestni trg št. 18.
Trgovina z modnim in drobnim blagom.
Velika izber vezenin, čipk, rokavic, nogavio,
otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov,
žepnih robocev, ovratnikov, zavrtnic, volne,
bombaža, sukanca itd.

**Predtiskanje in vezenje monogramov
in vsakovrstnih drugih risb.**

ANT. BAJEC, Ljubljana

cvetlični salon p. Trančo 2, vrtarija Tržaška c. 34
izdeluje šopke, vence, trakove z napisl. To-
varniška zaloga vencev, prepariranih in
umetnih rastlin in cvetlic.

Zunanja naročila z obratno pošto. Brzjavlj.: Bajec, Ljubljana

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica 9

priporočata svojo največjo zalogo
izgotovljenih oblek za gospode, dečke
in otroke.

Novosti v konfekciji za dame.

I. VECCHIET

urar in draguljar, Ljubljana

Šelenburgova ulica 7, nasproti glavne
pošte.

Sprejema popravila, izvršuje zlatarska dela
po naročilu. Kupuje ali zamenja z novimi
predmeti staro zlato in srebro, brilante, dija-
mante in druge bisere. — Zaloga precizij-
skih žepnih ur. — Postrežba točna in solidna.

**Dežnike in
solnčnike
domačega izdelka**

najboljše kakovosti, pri-
poročata po najnižji ceni
slavnemu občinstvu

Josip Vidmar, tovarna dežnikov, Ljubljana Pred Škofijo št. 19.
— Stari trg št. 4. — Prešernova ulica št. 4.
Popravila se izvršujejo točno in ceno.

Iv. Buggenig, sodarski mojster
Ljubljana, Cesta
na Rudolfovo že-
leznico št. 5.

Priporočata svojo veliko sodov. Prevzema tudi vsa v
zalogo vsakovrstnih njegovih strokov. njeno stroko spada-
joča dela po najnižjih cenah. Solidno delo. Točna postrežba.

Ivan Jax in sin v Ljubljani,
Dunajska cesta 17
priporočata svojo bogato zalogo raznovrstnih
**voznih koles in
šivalnih strojev**

za rodbino in obrt.

A. Lukič
Slovenska
konfekcijska trgovina
za gospode, dame, dečke, deklice.
Ljubljana
Pred škofijo 19.

Lekarna „Pri Kroni“ Mr. Ph. A. Bohinc
Ljubljana, Rimska cesta št. 24.

Priporočajo se sledeča zdravila:
Balzam proti želodčnim bolečinam, steklenica 20 v.
Kapljice za želodec, izvrstno, kreplivo in slast do jedi pospe-
šujoče sredstvo, steklenica 40 v.
Kapljice zoper želodčni krč, steklenica 50 v.
Posiljaini prašek, proti ognjivanju otrok in proti potanju nog,
skatljica 50 v.
Ribeje olje, steklenica 1 krono in 2 kroni.
Salicilni kolodij, za odstranitev kurjih oces in trde kože, ste-
klenica 70 v.
„Sladin“ za otroke skatlja 50 v.
Tinktura za želodec, odvajalno in želodec kreplivo sredstvo
steklenica 20 v.
Trpotčev sok, izvrsten pripomoček proti kašlju, stekl. 1 krono.
Železnato vino, steklenica 2 kroni 60 v, in 4 krono 80 v.

A. Žibert, Ljubljana

Prešernova ulica

:: priporočata svojo ::

veliko zalogo čevljev
:: domačega izdelka ::

**Agitirajte za naše časopise, po-
sebno za del. list „Našo Moč“.**

Pozor slovenska delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in pri-
poročljivi domači manufakturni trgovini

JANKO ČEŠNIK

(Pri Češniku) LJUBLJANA
Lingarjeva ulica - Štritarjeva ulica

v kateri dobite vedno v veliki izbi naj-
novejše blago za ženske in moška oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva.

Edina in najkrajša črta v Ameriko!

Samo 6 dni!

**Havre
New-York**

francoska prekomorska družba

Veljavne vožnje liste (Sifkarje) za francosko linijo čez Havre,
ter liste za povratek iz Amerike v domovino in brezplačna
pojasnila, daje samo

ED. ŠMARDA

oblastveno potrjena potovalna pisarna v Ljubljani, Dunajska
cesta št. 18 v novi hiši „Kmetke posojilnice“ nasproti gostilne
pri „Figovcu“.

**Spominjajte se pri vseh prireditvah,
pri vseh veselih in žalostnih dogod-
kih „Slovenske Straže!“**

TEOD. KORN

pokrivalec streh in klepar, vpeljalec strelodvodov ter instalater
vodovodov, LJUBLJANA, POLJANSKA CESTA 8.

Priporočata se za izvrševanje vsakovrstnih kleparskih del ter pokrivanje
streh z angleškimi, francoskimi in tuzemskimi škrljem z asbest-ce-
mentnim škrljem (Eternit) patent Hatschek z izbočno in ploščnato
opeko, lesno-cementno in strojno opeko. Vsa stavbinska in galar-
terijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi.